

CIOB

Erasmushuis
Maison d'Érasme
www.erasmushouse.museum

Bibliothèque/Ludothèque
de l'Espace Carême
d'Anderlecht

beliris
POUR BRUXELLES
VOOR BRUSSEL

Programmatische

MEMORIAL 50

©by spadem

De geschiedenis van het Nationaal Gedenkteken der Joodse Martelaren 1970 - 2020

In 1961 beslissen de leden van de Vereniging van de Joodse Weggevoerden in België een herdenkingsmonument op te richten als herinnering van de slachtoffers van de Shoah (Shoah: Hebreeuwse woord voor drama, tragedie; het verwijst naar de systematische uitroeiing van de Europese Joden door de nazi's tijdens de Tweede Wereldoorlog). Joseph Bracops, de burgemeester van de gemeente van Anderlecht en zelf een oude politieke weggevoerde, steunt het project en steelt een stuk grond ter beschikking voor de bouw van een gedenkteken. De Anderlechtse wijk was een logische keuze door de belangrijke aanwezigheid van Joodse immigranten gedurende de 20ste eeuw. Drie jaar later werd het project van de architecten André Godart en Odon Dupire uitgevoerd. In 1965 werd de eerste steen gelegd.

Het gedenkteken werd officieel ingehuldigd op 19 april 1970, op de verjaardag van de opstand in het getto van Warschau en de overval op het twintigste treinkonvooi. Aan de binnenkant staan er granietplaten met daarop 24.036 namen van alle Joden die gedeporteerd zijn uit de kazerne Dossin (in Mechelen) naar Auschwitz – Birkenau, een concentratiekamp en vernietigingskamp in Polen. Het Nationaal Gedenkteken is een symbolische begraafplaats, een herdenkingsplaats.

In 1972, twee nationale verenigingen worden opgestart om een monument ter ere van de Joodse verzetsstrijders en de Rechtvaardige onder de Naties (niet-Joden die Joden hebben gered op risico van hun eigen leven) op te richten. Het monument ter nagedachtenis van de Joodse verzetsstrijders draagt de 245 namen van de Joodse Belgische helden die gesneuveld waren onder het nazi's bewind. Het wordt ingehuldigd op 6 mei 1979. Sinds 2003 is het gedenkteken beschermd als monument. De muur van de Rechtvaardige onder de Volkeren zal verwezenlijkt worden in het kader van een toekomstig project door Beliris in 2021.

De plechtigheid Yom HaShoah, ter herdenking aan de Joodse slachtoffers tijdens de Shoah, is jaarlijks rond 19 april aan het Nationaal Gedenkteken der Joodse Martelaren in België georganiseerd. Het is voorafgaand aan een collectieve lezing van alle namen van de Joodse Belgische gedeporteerden van Drancy en Mechelen die de dag vooraf begint.

2020 eert het 50 jaar bestaan van Het Nationaal Gedenkteken der Joodse Martelaren in België.

Op initiatief van de vereniging Yom Hashoah, en met de steun van de gemeente Anderlecht en Federatie Wallonië-Brussel en Regio Brussel stad en de Stichting van het Jodendom van België, een talrijke joodse en Anderlechtse verenigingen werken samen aan een vast project, MEMORIAL 50.

Alle partners van MEMORIAL 50 wensen op zowel historisch als sociaal en opvoedend vlak dit monument -dat gesticht ter herdenking aan alle Belgische Joodse slachtoffers tijdens WOII werd- in de kijker te zetten. Samen willen zij dat het gedenkteken, als herinnering van de geschiedenis die ons en de toekomstige generatie aangaat, betekenisvol blijft zowel vandaag als morgen voor allen.

MEMORIAL 50 – Programmatie

- Van donderdag 16 januari tot zondag 16 februari 2020

Devoir de mémoire | 12ème édition « Shoah, regards d’artistes » : Fabienne Havaux (schilderij) & Deborah Toussaint (standbeeld) ;

tentoonstelling « Triangle rouge » van de vzw « Les Territoires de la Mémoire »

Vernissage woensdag 15 januari om 19uur gevolgd van een borrel

Een programma van het cultureel centrum van Anderlecht Escale du Nord en van de Maison des Artistes

Adres : Maison des Artistes - rue du Bronze 14 à 1070 Anderlecht

Informaties : khadija.elmaachi@escaledunord.net

Programma (die activiteiten zijn gratis) :

- Zondag 26 januari tot 2 februari 2020 van 10uur tot 13uur Ontbijt te Maison des Artistes : publieke lezing « brieven en getuigenissen » van Patricia Ksiezarczyk
- Donderdag 30 januari 2020 van 10uur tot 11u45 Schoolse werkgroepen onder begeleiding van Fabienne Havaux et Déborah Toussaint
- Vrijdag 31 januari 2020 van 19uur tot 21 uur voordracht en tekeningen-voorstelling « Ik droeg de gel ester » door Maurice Frydman.

Adres : Antenne Scheut – avenue de Scheut 147 à 1070 Anderlecht

- Zaterdag 8 februari 2020 om 15uur : Projectie van de documentaire « Kinderen achter prikkeldraad » van Lydia Chagoll.
- Zondag 16 februari 2020 van 14uur tot 18uur afsluitingsmoment in bijzijn van de artiesten.
- Geleide bezoeken op aanvraag : khadija.elmaachi@escaledunord.net

- Van maandag 2 maart tot vrijdag 15 mei 2020 (op afspraak)

Tentoonstelling « Garder les yeux ouverts. Mémoire de la Shoah »

Voorstelling van donderdag 20 februari 2020 om 18uur gevolgd van een borrel

Een realisatie van Centre d’éducation à la Citoyenneté du Centre Communautaire Laïc Juif David Susskinf (CCLJ) en de samenwerking van het Koninklijk Atheneum Leonardo da Vinci en met de steun van het Comité Yom HaShoah en de Gemeente Anderlecht.

Adres : Athénée Royal Leonardo da Vinci – 28 rue des Goujons à 1070 Anderlecht

Informatie : hn@cclj.be

- Van maart tot einde april 2020

Bezoek van het Nationaal Gedenkteken der Joodse Martelaren van België

Verwezenlijking van het Comité Yom HaShoah

Adres : Square des Martyrs Juifs à 1070 Anderlecht

Informatie : reginasluszny103@gmail.com

- Maart 2020

Brochure « Histoire et Mémoire de Juifs d’Anderlecht », verschijning en bijkomende getuigenissen.

Een realisatie van de Nationale Strijders

Informatie : fnc.anderlecht@gmail.com

- **Maart tot april 2020**

Historische route doorheen Anderlecht

Een realisatie van Service de prévention de la commune d'Anderlecht, de la Maison de la Culture Juive, de la Synagoge d'Anderlecht, de la Maison d'Erasmus, de l'Athénée Royal Léonardo da Vinci, de l'Institut Communal Marius Renard et du CEC du CCLJ.

Réservatie : maisondelaculturejuive@hotmail.com

De uitgevoerde routes van zondag 1 maart, maandag 9 maart en zondag 29 maart 2020 worden verrijkt met een bezoek aan de Synagoge van Anderlecht. Voor een afzonderlijk bezoek aan de Synagoge, gelieve te verwittigen en rekening houdend met de volgende data's (1/03, 9/03, 29/03 – 15uur aan de Synagoge).

Een realisatie van de Maison de la Culture Juive en de Synagoge van Anderlecht (SIO).

Bezoekdagen en hun uren:

- 17/02/2020 om 14u00
- 18/02/2020 om 14u00
- 01/03/2020 om 14u00 (met het bezoek van de Synagoge)
- 03/03/2020 om 10u00
- 09/03/2020 om 14u00 (met het bezoek van de Synagoge)
- 29/03/2020 om 14u00 (met het bezoek van de Synagoge)
- 01/04/2020 om 14u00
- 02/04/2020 om 10u00
- 03/04/2020 om 10u00
- 19/04/2020 om 14u00

- **Donderdag 5 maart 2020 van 18u30 tot 21u30**

Documentaire-film « A mon père. Résistant, partisan armé, Ignace Lapiower » van André Darteville (52'), gevolgd door een débat en een verwelkomings drank

Een realisatie van het Museum van het Belgisch Verzet

Adres : COOP (5e étage – Auditorium) – Quai Demets 23 à 1070 Anderlecht

Informatie : info@museumresistance.be

- **Donderdag 19 maart 2020 van 19u00 tot 21u30**

Film « Le fils de Saul » László Nemes (2015 – 107')

Een programmatie van de Federatie van de Nationale Strijders in samenwerking met Museum van het Belgisch Verzet en la Maison de la Laïcité d'Anderlecht

Adres: COOP (5e étage – Auditorium) – Quai Demets 23 à 1070 Anderlecht

Informatie en reservatie verplicht (aantal plaatsen beperkt) : fnc.anderlecht@gmail.com

- **Donderdag 2 april 2020 van 18u30 tot 21u30**

Toespraak van Georges Brandstatter over de verzetsstrijders en de Joodse strijders, gevolgd van een débat en een verwelkoming drankje

Een realisatie van het Museum van het Belgische Verzet

Adres : COOP (5e étage – Auditorium) – Quai Demets 23 à 1070 Anderlecht

Informations : info@museumresistance.be

- **Woensdag 15 april tot zaterdag 9 mei 2020**
Voorstelling van de Stichting Auschwitz « La libération des camps et le retour des déportés »
Een programmatie van de Nationale Strijdersbond België
Adres : Académie de Musique d'Anderlecht – Chaussée de Mons 700 à 1070 Bruxelles
Bezoeken : Tijdens de week van 14u tot 18u - zaterdag van 10u tot 13u
Zaterdag 9 mei 2020 om 11u : afsluitingsmoment met de aanwezigheid van de gemeentelijke overheid en vaderlandslievende verenigingen.

- **Maandag 20 april 2020 vanaf 13u**
Lezing van de namen van Joden gedeporteerd vanuit Drancy en Mechelen
Live voorgelezen en uitgezonden via Radio Judaïca - <http://radiojudaica.be> – 90.2 FM
Georganiseerd door Yom HaShoah comité
Adres : de lezers zullen de dag vooraf weten waar de lezing plaats heeft.
Informatie : reginasluszny103@gmail.com

- **Dinsdag 21 april 2020 van 18u tot 20u**
Einde van de naamlezing van alle Belgische gedeporteerde Joden vanuit Drancy en Mechelen en de plechtigheid Yom HaShoah 2020, plechtigheid ter ere aan alle Joodse slachtoffers tijdens de Shoah en de 77ste verjaardag van de opstand in de getto van Warschau de overval op de twintigste deportatietrein.
Een verwezenlijking van de comité Yom HaShoah en de steun van de Gemeente van Anderlecht
Adres : Nationaal Gedenkteken der Joodse Martelaren – Square aux Martyrs Juifs à 1070 Anderlecht
Informatie : reginasluszny103@gmail.com

- **Dinsdag 12 tot vrijdag 29 mei 2020**
Voorstelling van de werken van de leerlingen van het Koninklijk Atheneum Leonardo da Vinci
Woensdag 13 mei 2020 van 16u tot 18u : vernissage
Adres : Bibliothèque de l'Espace Carême - Rue du Chapelain, 1-7 à 1070 Anderlecht
De bezoeken zijn tijdens de openingsuren van de bibliotheek (Dinsdag :14u-18u, woensdag : 10u-18u, donderdag : 14u-18u, vrijdag : 14u-18u, zaterdag : 10u-16u).
Informatie : emca@anderlecht.brussels - 02.526.83.30

- **Donderdag 14 mei 2020 om 19u**

Concert van Joodse muziek, herdenkingsen afscheidconcert aan Memorial 50 gevolgd van een drink aangeboden door de gemeente Anderlecht.

Een concretisering van de Comité Yom HaShoah en de steun van de Gemeente Anderlecht

Adres : Salle du Conseil de la Maison communale d'Anderlecht – Place du Conseil 1 à 1070 Anderlecht

Informatie : reginasluszny103@gmail.com

- **Zaterdag 16 mei 2020, van 14u tot 16u**

Uiteenzetting van Laurence Schram, Chercheuse senior aan de Kazerne Dossin : "Dossin. L'antichambre d'Auschwitz"

Een realisatie van de Bibliothèque de l'Espace Carême en het Koninklijk Atheneum Leonardo da Vinci

Adres : Bibliothèque de l'Espace Carême - Rue du Chapelain, 1-7 à 1070 Anderlecht

Verplicht te reserveren vanaf 14 april 2020 via mail van de bibliotheek (www.emca.be) of telefoon : 02.526.83.30 – De plaatsen zijn beperkt.

- **Zondag 17 mei 2020, van 10u tot 12u30**

Getuigenis van Paul Sobol, overlevende van Auschwitz-Birkenau

Een realisatie van de Bibliothèque de l'Espace Carême in het kader van de literaire ontbijten en van het Koninklijk Atheneum Leonardo da Vinci en de steun van het CCLJ.

Adres : Bibliothèque de l'Espace Carême - Rue du Chapelain, 1-7 à 1070 Anderlecht

Verplicht te reserveren vanaf 14 april 2020 via mail van de bibliotheek (www.emca.be) of telefoon : 02.526.83.30 – De plaatsen zijn beperkt.

Photographe : A. de Ville de Goyet ©urban.brussels

www.memorial50.be

@MEMORIAL50admin

Partners : Comité Yom HaShoah (Consistoire Central Israélite de Belgique, Comité de Coordination des Organisations Juives de Belgique, Fondation du Judaïsme de Belgique, Forum des Organisations Juives, Union des Déportés Juifs en Belgique – Filles et fils de la Déportation, l'Enfant caché, Continuité de l'Union des Anciens Résistants Juifs de Belgique, Fondation du Mémorial National aux Martyrs Juifs de Belgique), Commune d'Anderlecht, Escale du Nord – Centre Culturel d'Anderlecht, Musée de la Résistance de Belgique, Maison de la Culture Juive, Fédération Nationale des Combattants de Belgique, Synagogue d'Anderlecht (SIO), Maison d'Erasmus, Bibliothèque Espace Carême, Athénée Royal Leonardo da Vinci, Institut communal Marius Renard, Beliris, CCLJ

Coördinatie van het evenement: Centre Communautaire Laïc Juif David Susskind (CCLJ)

**Avec le soutien de la Fédération Wallonie-Bruxelles,
de la Région de Bruxelles-Capitale et de la Fondation du Judaïsme de Belgique**